

Gävle Teaters framtid ur ett ekonomiskt perspektiv

2020

Innehåll

Inledning.....	1
Syfte.....	1
Avtal mellan Gävle kommun, Kultur& fritid och Gävle Teaterförening	1
Verksamhetsstöd.....	2
Byggnaden Gävle Teater.....	2
Kulturmiljövärde.....	2
Byggnadens placering.....	2
Byggnadens exteriöra utformning.....	3
Byggnadens interiör	3
Gävle Teaterförening.....	3
Aktiviteter och verksamhet Gävle Teater.....	4
Besökare	4
Barn och familjeföreställningar	4
Ekonomi.....	5
Sparkapital.....	5
Personal.....	5
Styrelsens ideella arbete	5
Ekonomisk omvärldsspaning.....	5
Vidtagna ekonomiska åtgärder	6
Balkongfesten.....	6
Arbetsgrupp för extern finansiering.....	6
Fonder och andra medel	6
Fonder och andra medel för lokal- och kulturmiljövärde	7
Subventioner	7
Diskussion alternativa vägar framåt.....	8
Samlokalisering i Gävle teater	8
Samordning med andra aktörer	8
Konferenser	8
Vasaskolans tillfälliga samlingslokal under ombyggnation?	8
Friskolornas skolavslutning/terminsavslutning.....	8
Hyresreducering genom omförhandling av avtal gällande städtjänst	8
Förändring av avtal och minskat utbud.....	8
Verksamhetsstöd.....	9
Slutord	9

Inledning

Gävle kommun har avtal med Gävle Teaterförening om upplåtelse av lokal för att bedriva verksamhet i Gävle teater. Gävle Teaterförening nyttjar Gävle Teater och ansvarar för dess verksamhet, för vilket föreningen erhåller ett årligt verksamhetsstöd som regleras enligt avtal.

Gävle teater har haft det tufft ekonomiskt de senaste åren. Trots en ekonomisk medvetenhet, effektivisering och åtgärder i form av besparingar, ökade intäkter och uthyrningar så går det ändå inte runt. Under flera års tid har föreningen haft möjlighet att täcka upp förlusten med ett sparkapital, men detta sparkapital är inte tillräckligt för att täcka kommande års eventuella förluster. 2019 äskade föreningen medel från kultur- och fritidsnämnden. Föreningen beviljades ett stöd på 150 000 kr vilket medförde att föreningen inte avslutade året på minus och att de inte heller behövde täcka upp förlust från sparkapital.

I avtalet mellan Gävle kommun och Gävle teaterförening ingår det även att under avtalsperioden 2018–2021 så skall Kultur & fritid Gävle (nu sektor Livsmiljö Gävle, Kulturavdelningen) i samverkan med Gävle Teaterförening se över möjligheterna till att hitta samarbeten som kan leda till kostnadseffektiviseringar i det stöd som Gävle Teaterförening erhåller i form av lokal samt verksamhetsstöd.

Visionen i Gävle kommuns kulturpolitiska program är att uppnå ett hållbart kulturliv med högkvalitet. Det innebär:

Att kulturens egenvärde ska värnas

Att kulturen ska vara tillgänglig för alla

Att barn och ungas behov och rättigheter ska särskilt beaktas

Samverkan och kostnadseffektiviseringar är även något som Gävle kommuns kulturpolitiska program fastslår; "Kultur- och fritidsnämndens resurser ska användas för att eftersträva ett ekonomiskt hållbart kulturliv, sett ur individens, föreningens och kommunens synvinkel. Framtiden kommer bland annat att kräva en utökad samverkan mellan olika aktörer för att stärka den ekonomiska bärkraften¹."

Syfte

Rapporten syftar till att undersöka möjligheter till samarbeten och lösningar som kan säkerställa Gävle teaters framtid ur ett ekonomiskt perspektiv.

Avtal mellan Gävle kommun, Kultur& fritid och Gävle Teaterförening

Avtal mellan Gävle kommun, Kultur& fritid och Gävle Teaterförening gällande upplåtelsevillkor och verksamhet vid Gävle Teater 2018-01-01 tom 2021-12-31.

Budget- och upplåtelseansvaret för Gävle Teater åligger Kultur- och fritidsnämnden.

Administrationen handhas enligt beslut i Kommunfullmäktige 1983-08-29 § 197 av Gävle Teaterförening. I Kultur- och fritidsnämndens hyreskostnad för Gävle Teater ingår fastighetsskötsel och städning. Upplåtelsevillkoren är kopplade till avtal om fyraårigt verksamhetsbidrag enligt beslut av Kultur & fritid Gävle. Detta för att säkerställa kontinuiteten i verksamheten och för att trygga nödvändig framförhållning.

Uppdraget omfattar att Gävle Teaterförening nyttjar Gävle Teater och ansvarar för dess verksamhet antingen som arrangör eller som delarrangör/uthyrare/samarbetspartner (med flera olika avtalsformer). I föreningens uppdrag ingår att erbjuda barn, vuxna och unga vuxna gävlebor ett

¹ Gävle kommuns kulturpolitiska program, Diarienummer 18KFN186.

utbud av scenkonst präglat av kvalitet, bredd och kontinuitet. En stor genrebredd ska garantera spridning både åldersmässigt och smakmässigt. I uppdraget ingår också att söka nya vägar för att ytterligare bredda publiken både åldersmässigt, socialt och etniskt, att motverka ålders-segregation och att skapa en mötesplats för gemensamma upplevelser. I föreningens uppdrag ingår även att arbeta med olika former av familjeföreställningar. Repertoaren kompletteras om möjligt med samarbeten med amatörer, utbildningar, föreningar och institutioner. Föreningen åtar sig i förekommande fall ansvaret för en professionell hantering av marknadsföring, biljettförsäljning och distribution. Vidare ansvarar föreningen för att ha lämplig personal för skötsel av scen teknik, publikmottagande, visningar mm².

Verksamhetsstöd

Gävle Teaterförening erhåller under fyraårsperioden ett årligt verksamhetsstöd på 2 592 000 kronor enligt 2017 års kultur- och fritidsbudget för att bedriva verksamhet. Det årliga verksamhetsstödet följer Kultur- och fritidsnämndens budgetramar och kan således både höjas och sänkas under avtalsperioden³. Tabellen nedan påvisar att verksamhetsstödet varken har höjts eller sänkts under avtalsperioden.

År	Summa verksamhetsstöd i kr
2018	2 590 298
2019	2 590 298
2020	2 590 298

Byggnaden Gävle Teater

Gävle Teater, 1878, är byggd i stilen monumental ny-barock med inspiration hämtad från Operahuset L'Opéra Garnier i Paris. I enlighet med den rådande tidens arkitekturideal formas byggnaden efter sin funktion som teater, med ett kupolformat tak och en utmärkande hög byggnadskropp för scenen. På den södra delen av taket syns av en gyllene lyra medan den norra delen, mot Folkteatern, pryds av en teatermask.

Gävle Teater har en publikkapacitet på 431 platser, varav 250 är på parketten och de resterande är fördelade på första och andra balkong⁴. Det finns även ett café med plats för cirka 80 sittande personer, som är öppet i samband med de föreställningar som har paus. Caféet används även som mötes- och konferenslokal. Det finns fem kontor i byggnaden, varav ett av dessa är omgjort från tidigare förråd. I källaren ligger förråds- och lagerutrymmen.

Gävle kommun hyr Gävle teater från fastighetsägaren Gavlefastigheter. Fastighetsägaren har under årens lopp gjort åtgärder regelbundna åtgärder på ytorna i byggnaden men även större åtgärder så som att anlägga en rullstolsramp till entrén, renoverat stolarna i hela salongen (dvs ny stoppning, tyg, målat ramarna, nya nummerskyltar osv) och den pågående takrenoveringen.

Kulturmiljövärde⁵

Byggnadens placering

Byggnaden är placerad i Rådhusplanaden. Esplanaden är ett av Gävle stads finaste stadsrum uppbyggt som ett parkstråk med träd, blommor, fontäner och paviljonger. Esplanadsystemen i Gävle tillkom efter den stora branden 1869 och fungerar egentligen som brandskydd genom att dela upp

² Avtal mellan Gävle kommun, Kultur & Fritid och Gävle Teaterförening gällande upplåtelsevillkor och verksamhet vid Gävle Teater Diarienummer 17KFN61.

³ Avtal mellan Gävle kommun, Kultur & Fritid och Gävle Teaterförening gällande upplåtelsevillkor och verksamhet vid Gävle Teater Diarienummer 17KFN61

⁴ Gävle Teater, Om Gävle teater. Länk: <http://www.gavleteater.se/om-gavle-teater/20-gavle-teater>

⁵ Text om kulturmiljövärde från Gävle kommuns kommunantikvarie

bebyggelsen. Esplanadsystemen med gröna kilar är ett stadsbyggnadsinslag som fanns i de större städerna i Europa. Byggnaden ligger i den norra änden av Rådhusplanen och i dess motsatta del finns Rådhuset som också är en viktig symbolbyggnad för staden. Esplanadsystemet och dess uppbyggnad är bevarat sedan dess tillkomst.

Byggnadens exteriöra utformning

Byggnaden är sammansatt av flera huskroppar som är olika volym och utseende som är formade efter deras funktion och användning. Byggnadens användningsätt kan alltså avläsas från utsidan. De olika huskropparna har en arkitektur som för tanken till antikens stilideal. Sättet att bygga teatern är hämtat från de större operahusen i Europa, bland annat Paris. Precis som vid tillskapandet av rådhusplanen har man alltså hämtat idéer från större städer i Europa men anpassat dem efter Gävles stads behov och förutsättningar. I huvudsak har byggnadens exteriör bevarats, vissa tillägg och förändringar har dock skett.

Byggnadens interiör

Teatersalong och foajé har ett utseende från då byggnaden uppfördes medan övrig interiör har ett utseende från 1903. Dekorationsmålningar och färgsättning härrör från dessa tider.

Gävle Teaterförening

Gävle Teaterförening bildades 1933 och har sedan dess haft en mycket nära koppling till Gävles teaterbyggnad⁶. Gävle teaterförening är en av Sveriges fem stora riksteaterföreningar. Riksteatern är en folkrörelse som äger en turnerande nationalscen och som har över 40 000 medlemmar i över 230 riksteaterföreningar. Tillsammans bildar dessa föreningar Riksteatern som arrangerar, förmedlar, producerar och utvecklar scenkonst⁷. Som en förening i Riksteatern grundar sig föreningen i Riksteaterns fattade beslut, bland dessa normalstadgar för verksamhetens utövande. Föreningen ska byggas på en demokratisk värdegrund som ger inflytande för varje medlem. Utöver den direkta koppling till Riksteatern grundas föreningens uppdrag till stor del på ett avtal tecknat mellan Gävle Kommun, Kultur & Fritid och Gävle Teaterförening. Föreningen är också en av parterna i Dansnät Sverige vilket ger tillgång till kvalitativa föreställningar och resurser⁸.

Dansnät Sverige

Dansnät Sverige är ett internationellt nätverk för den samtida danskonsten och dess publik. Det är ett fristående nätverk där dansscener, institutioner, regionala dans- och musikverksamheter samt kommunala och regionala kulturförvaltningar samverkar för att stärka danskonsten. Dansnät Sverige består av 15 parter och finansieras av Kulturrådet och Dansnät Sveriges parter. Varje år turnerar Dansnät Sverige med 15 produktioner av internationella och nationella verkamma aktörer⁹. Gävle Teaterförening har en skriven överenskommelse med Kultur Gävleborg, Region Gävleborg, om samarbete med regionens verksamhetsutvecklare inom dans gällande Dansnät Sverige. Överenskommelsen bidrar till att Gävle teaterförening och Region Gävleborg har en gemensam linje på nätverkets partsmöten, samt att samarbetet bidrar till att fler scener i Gävleborgs län arrangerar Dansnät Sverige-föreställningar¹⁰. Partnerskapet i Dansnät Sverige kostar inget, men föreningen står exempelvis för de kostnader som uppkommer i samband med att delta på möten i olika delar av landet.

⁶ Gävle Teaterförenings plan för verksamhetens generella inriktning under perioden 2018 – 2021

⁷ Riksteatern, om oss. Länk: <https://www.riksteatern.se/om-oss/om-oss/>

⁸ Gävle Teaterförenings plan för verksamhetens generella inriktning under perioden 2018 – 2021

⁹ Dansnät Sverige, om Dansnät Sverige. Länk: <https://www.dansnatsverige.se/om-dansnat-sverige/>

¹⁰ Överenskommelse mellan Gävle teaterförening och region Gävleborg gällande Dansnät Sverige

Aktiviteter och verksamhet Gävle Teater

Gävle Teater är en gästspelsscen som tar emot gästande artister från hela världen. Årligen presenterar Gävle teater ett brett och omväxlande utbud där bland annat teater, dans och musik avlöser varandra¹¹.

Under 2019 hade Gävle teater totalt 102 publika arrangemang, inklusive guidade turer, publiksamtal och konferenser. Med repetitionstid för vissa gästspel, för- och efterarbete på scenen så ger det cirka 130 upptagna dagar på scenen under spelsäsongerna. De lediga dagarna är oftast 2 sammanhängande, utspridda över spelsäsongen.

Under 2019 genomfördes och kategoriserades 69 evenemang enligt tabellen nedan¹², 2018 genomfördes 58 evenemang¹³.

Kategori	Antal 2019	Antal 2018
Talteater-drama	19	8
Scengestaltad musikföreställning	12	18
Stand-up	9	6
Litteratur/föreläsning	7	2
Barn-/Familjeföreställning	6	5
Dans	5	6
Samarbete kring amatörers framträdande på Gävle Teater	5	4
Show/komedi	3	7
Varieté/nycirkus	3	2
Summa antal föreställningar	69	58

Avtalen för akterna ser olika ut. En del akter köper Gävle Teaterförening in, andra akter hyr in sig i lokalerna. Vissa producenter betalar en fast avgift för tjänster och teknik, andra betalar en avgift motsvarande en del av biljettintäkterna. Alla föreställningar kräver att antingen intendent eller kommunikatör närvarar då dessa har ett säkerhetsansvar. Oavsett om akten är inköpt eller inhyrd så står Gävle Teaterförening för kostnaderna för tex bärhjälp, scenarbetare, cafépersonal och publikvärdar.

Besökare

Statistik för besökare per år under de år som aktuellt avtal gäller för¹⁴.

År	Antalet besökare	Andel unga under 26 år i %
2019	15 004	22%
2018	15 878	23%

Barn och familjeföreställningar

Barn och unga är en prioriterad målgrupp i kommunen. Kulturen bidrar till både bildning och förbättrade skolresultat för barn och unga och är därför en viktig del att arbeta med, samtidigt som vikten av att tidigt få en relation till kulturen, kulturella platser och verksamheter lägger grund till framtida intressen¹⁵. Barn och familjeföreställningarna på Gävle Teater är nästintill alltid fullsatta,

¹¹ Gävle Teater, Historia. Länk: <https://www.gavleteater.se/historia>

¹² Gävle Teaterförening Verksamhetsberättelse 2019

¹³ Gävle Teaterförening Verksamhetsberättelse 2018

¹⁴ Gävle Teaterförening Verksamhetsberättelse 2019

¹⁵ Gävle kommuns kulturpolitiska program, Diarienummer 18KFN186

dock går föreningen minus med cirka 5 000 kr per föreställning. Vilket beror på att biljettpriserna till dessa föreställningar är lägre och det är något som är beslutat av samtliga riksteaterföreningar i länet.

Utöver de barn och familjeföreställningar som föreningen ansvarar för så är Gävle teater en av scenerna som används av Kulturtrappan, Gävle kommuns modell för att arbeta med kultur i skolan. Kulturtrappan är en garanti för att alla barn och unga i Gävle ska delta i kulturupplevelser och möten med det professionella kulturlivet två gånger per läsår under skoltid. Det gäller för samtliga skolor, från förskoleklass till årskurs 9¹⁶. Gävle teater går inte i minus för föreställningarna som ingår i Kulturtrappan.

Ekonomi

Ekonomiskt resultat de tre senaste åren.

År	Resultat i kr
2019	+91 217*
2018	-285 283
2017	-176 252

*Föreningen erhöll 150 000 kr i extra medel från Kultur- och fritidsnämnden genom äskande 2019.

Sparkapital

Sedan 2017 har föreningen täckt upp förlusterna genom sparkapital till en summa på 462 075 kr. Kvar i sparkapitalet 31 mars 2020: 489 633 kr.

Personal

Föreningen har 4.5 tillsvidaretjänster fördelat på 6 personer. Under 2019 var det 35 timanställda som arbetade extra som scenpersonal, publikvärdar och cafépersonal¹⁷. Kostnaden för timanställda beräknas till cirka 160 000 kr per år.

Utöver detta arbetar styrelsen ideellt både operativt och strategiskt.

Styrelsens ideella arbete

Föreningen värderar styrelsens ideella arbete till cirka 60 000kr per år. De har i sina beräkningar utgått från en summa på 180 kr per timme och räknat på 330 timmar per år (i form av möten, pausvakt vid föreställningar, utdelning av program, kontakter med näringsliv etcetera)¹⁸.

Ekonomisk omvärldsspaning

Att jämföra föreningens verksamhet med andra teaterföreningar och gästspelsscener i landet är inte helt lätt, då både lokala och regionala förutsättningar bör beaktas. Gävle kommun har valt att avstå från arrangörskapet av denna typ av verksamhet, och istället ge uppdrag till föreningslivet att ansvara för arrangörskapet. I relation till andra teaterföreningar och gästspelsscener är verksamheten på Gävle teater unik. Dels utifrån det avtal föreningen har med Gävle kommun, då de har ett ansvar att programlägga ett brett utbud och bemanna samtliga delar av arrangemangen på Gävle teater, samt att tillsammans med förvaltare ansvara för Gävle teaters skötsel och vårda kulturmiljövårdet.

¹⁶ Gävle kommun, kulturtrappan. Länk: <https://www.gavle.se/service-och-information/om-gavle-kommun/samarbeten-projekt-och-sarskilda-satsningar/kulturtrappan/>

¹⁷ Gävle Teaterförening Verksamhetsberättelse 2019

¹⁸ Äskande från Gävle Teaterförening till Kultur- och fritidsnämnden Gävle kommun, diarienummer 19KFN213-2

En mindre granskning av teaterföreningar med tillsvidaretjänster presenteras i tabellen nedan¹⁹.

Förening	Antalet tjänster	Kommunalt anslag i kr	Anslag per anställd i kr
Gävle Teaterförening	4.5	2 590 298	575 622
Umeå teaterförening	4	2 885 000	721 250
Växjö teaterförening	0.8	855 000	855 000

Vidtagna ekonomiska åtgärder

Föreningen har vidtagit flera ekonomiska åtgärder för att effektivisera, bespara och öka sina intäkter genom åren för att klara ekonomin. Exempelvis så har föreningen:

- Mer än dubblat sina uthyrningsintäkter från 2013 till 2018 (2013: 452 000kr till 2018: 932 000kr)
- Reducerat annonskostnader med 40 000kr per år
- Minskat antalet tillsvidaretjänster från 5.75 till 4.5
- Minskat scenmästartjänsten från heltid till halvtid (inget arbetsmarknadsstöd för denna tjänst sedan 2018, motsvarande cirka 120 000kr)
- Uteslutit arvode för styrelsen
- Tillsatt en arbetsgrupp för extern finansiering för att utöka samarbete med näringsliv och organisationer.
- Erhållet ett förstärkt dansbidrag från Riksteatern Gävleborg motsvarande 60 000 kr. (Riksteatern Gävleborg är ett samverkansorgan för scenkonstarrangörer i länet och har till uppgift att främja och utveckla scenkonsten i Gävleborg samt att verka för ett starkt arrangörsnät²⁰).

Balkongfesten

Under sex år (2013–18) arrangerade Gävle Teaterförening, tillsammans med samarbetsparter, "Balkongfesten" då Gävlepubliken gratis bjöds på scenkonst för barn, unga och vuxna. En publik bestående av 7 - 8 000 unga och gamla, från innerstad och ytterområden fick möta namnkunniga artister inom schlager, rap, cirkus och humor från Gävle Teaters balkong, Staketgatan och Esplanaden. På grund av den ekonomiska situationen kan Balkongfesten inte längre genomföras.

Arbetsgrupp för extern finansiering

Under 2019 bildades en arbetsgrupp bestående av representanter från styrelsen samt intendenten i syfte att utveckla den externa finansieringen. De har tagit kontakt med ett 40-tal företag i Gävle för att undersöka möjligheter till samarbete. Arbetet har resulterat i flera, nya, givande kontakter och relationer, samt konkreta aktiviteter som konferenser, möten och guidade visningar på Gävle Teater²¹.

Fonder och andra medel

Föreningen har möjlighet att söka statligt stöd från Kulturrådet i samband med Dansnät Sverige-föreställningar annars är det svårt för föreningen att söka statliga medel i och med att de inte har egna produktioner. Föreningen söker aktivt från fonder och andra möjliga extra medel. Föreningen har exempelvis ansökt om medel från;

¹⁹ Äskande från Gävle Teaterförening till Kultur- och fritidsnämnden Gävle kommun, diarienummer 19KFN213-2

²⁰ Riksteatern Gävleborg, om oss. Länk: <https://www.riksteatern.se/forening/riksteatern-gavleborg/om-oss/>

²¹ Gävle Teaterförening Verksamhetsberättelse 2019

- Adolf Grapes minnesfond
- Per Muhréns donationsfond
- Stiftelsen Oscar Flensburgs fond
- Stiftelsen Carl Johan och Axel Lennstrands fond
- Stiftelsen Johan Selggrens donationsfond
- Allmänna Arvsfonden
- Region Gävleborg
- Kulturrådet
- Riksteatern Gävleborg

I samtal med föreningen lyfter de att ekonomiska åtgärder, så som att minska antalet anställda, även påverkar möjligheterna att söka externa medel, då det krävs både personalresurser och tid för detta. Minskade personalresurser påverkar även andra områden som har möjlighet att utvecklas, så som marknadsföring, digitalisering och tekniska innovationer.

Fonder och andra medel för lokal- och kulturmiljövårde

Det finns fonder och andra medel som kommunen/ägare av fastighet/förvaltare av fastighet har möjlighet att söka för lokal- och kulturmiljövård, det vill säga ej för verksamheten i lokalerna.

- Boverket har ett stöd till icke-statliga kulturlokaler där bidrag ges till nybyggnad och ombyggnad samt standardhöjande reparationer, tillgänglighetsskapande åtgärder och energiåtgärder²².
- Ett kulturmiljövårdsanslag kan sökas hos Riksantikvarieämbetet via Länsstyrelsen. Anslaget kan bland annat användas till vård av värdefulla kulturmiljöer och tillgängliggörande av värdefulla kulturmiljöer²³.

Subventioner

Föreningen har möjlighet att ta del av subventioner för föreställningar, exempelvis från;

- Riksteatern – uppskattningsvis 50 000 kr per år beroende på hur mycket föreningen betalar i föreställningskostnader till Riksteatern nationellt.
- Regionen har vid några tillfällen haft möjlighet att subventionera dansföreställningar.
- Alla riksteaterföreningar i länet kan söka dansmedel från Riksteatern Gävleborg. Detta innebär även att det inte finns några garantier att få subventioner vissa säsonger, beroende på antalet sökande och budget.
- Stöd för Dansnät Sverige-föreställningar från Kulturrådet. Subventionen gäller för kostnader som rör gage, resa och logi och varierar mellan 35–45%. För närvarande är det 45 %.

²² Boverket länk: <https://www.boverket.se/sv/bidrag--garantier/kulturlokaler---icke-statliga/>

²³ Riksantikvarieämbetet, kulturmiljövårdanslag Länk: <https://www.raa.se/lagar-och-stod/bidrag-anslag-och-fonder/kulturmiljovardsanslaget/>
Länsstyrelsen Gävleborg, bidrag till kulturhistoriska miljöer. Länk: <https://www.lansstyrelsen.se/gavleborg/samhalle/kulturmiljo/bidrag-till-kulturhistoriska-miljoer.html>

Diskussion alternativa vägar framåt

Samlokalisering i Gävle teater

Möjligheten att samlokalisera andra teatergrupper i lokalerna är inte så stora så som verksamheten i Gävle teater ser ut idag. Gävle teater är en gästspelscen som inte har förutsättningar för en producerande teater (exempelvis Skottesmusikteater, Arbetarteatern Pegasus, Lyriska sällskapet och Gävle Handikappteater). I början på spelsäsongerna finns det en del utrymme att verka i, men under spelsäsongerna är det få sammanhängande dagar då scenen inte är uppbokad. Det finns heller inga verkstäder, administrativa-, lager- eller replokaler att tillgå. Samnyttjande av lokalerna kan i såfall yttra sig genom att andra föreningar har en utlokaliserad repetitionslokal med att deras föreställningar förläggs på Gävle teater.

Möjligheten till samlokalisering med andra aktörer ses över kontinuerligt.

Samordning med andra aktörer

Konferenser

Arbetet med extern finansiering har gett resultat, både som nätverk och konkreta aktiviteter, och föreningen ser positivt på fortsatt utveckling av detta arbete. Konferenser är något som föreningen arbetat med, och i samband med det sker även samarbeten med lokala näringsidkare. Gävle teaterförening är även medlemmar i Gävle Convention bureau.

Det finns stöd i avtalet för arbetet med konferenser och andra samarbeten genom att verksamheten ska ske antingen som arrangör eller som delarrangör/uthyrare/ samarbetspartner. Samt att i föreningens uppdrag ingår det att söka nya vägar för att ytterligare bredda publiken och att skapa mötesplats för gemensamma upplevelser. Grunden är kulturen och teaterns egenvärde, och att det ej blir en osund konkurrens med näringslivet. Men det är en väg att gå för att locka nya besökare till teatern.

Vasaskolans tillfälliga samlingslokal under ombyggnation?

Detta är ingen långsiktig ekonomisk lösning, men möjligheten att erbjuda teatern som samlingslokal under dagtid till skolan under tiden för ombyggnation kan innebära intäkter under en period.

Friskolornas skolavslutning/terminsavslutning

En möjlig intäkt för föreningen är att undersöka om friskolorna är intresserade av att förlägga skolavslutning/terminsavslutning i Gävle teater.

Hyresreducering genom omförhandling av avtal gällande städtjänst

Gävle kommun hyr Gävle teater från fastighetsägaren Gavlefastigheter. Städtjänsten är inkluderat i detta avtal²⁴ och kostnaden ligger på cirka 500 000 kr per år. Att se över möjligheten att omförhandla hyresavtalet och exkludera städtjänsten för att bidra till kostnadsutrymmet då kan bli en alternativ ökning av verksamhetsstödet avfärdas då detta genererar en kostnad för föreningen att anlita städtjänst, vilket resulterar i liten eller ingen ekonomisk vinning.

Förändring av avtal och minskat utbud

Föreningen uppfyller aktuellt avtal. Att skriva om och förändra uppdraget i avtalet kan göra det möjligt för föreningen att anpassa verksamheten till verksamhetsstödet. Dock skulle detta drastiskt påverka utbudet, men personalkostnader kvarstår. Om man minskar utbudet med en tredjedel så ligger ändå samma personalkostnader kvar. Utbudet idag är väldigt brett, och ser man till vilka föreställningar som skulle försvinna vid en förändring i avtalet ur en ekonomisk aspekt så ligger barn-

²⁴ Internhyresavtal, Gävle teater. Diarienummer 13KFN49

/familjeföreställningarna i riskzonen eftersom föreningen i regel går 5 000 kr i minus per föreställning.

Att förändra avtalet kan även innebära en stor förändring av teaterns profil, vilket riskerar att det konstanta besöksantalet förändras. Redan idag upplever föreningen att drama-publiken reagerat på att profilen förändrats i och med mer kommersiella inslag. Detta trots att föreningen inte har minskat antalet dramaföreställningar. Föreningens kommersiella inslag bidrar till en stor del av intäkterna. Föreningen uppger att uthyrningar har ökat mycket sen 2013, vilket ger så kallade "säkra intäkter", det vill säga kostnadstäckning för personal och teknik. Om fler inköpta föreställningar ersattes med uthyrningar skulle intäkterna på så vis öka, men då riskerar föreningen också att frångå avtalet. Föreningen är beroende av uthyrningar, men det skulle krävas cirka 30 föreställningar till för att peka ekonomin i en positiv riktning.

Att förändra avtalet och minska utbudet är att sänka ambitionsnivån för Gävle Teater samt den kulturpolitiska visionen om tillgänglig kultur för alla. Att erbjuda Gävles medborgare ett brett utbud av genrer bör ses som en styrka. Ett minskat utbud där barn-/familjeföreställningarna kan komma att försvinna går emot både Gävle kommuns grund att prioritera målgruppen barn och unga och föreningens önskan då över 20 % av besökarna på teatern är under 26 år.

Gävle teaters dansscen är etablerad i Gävle och en minskning av utbudet skulle innebära ekonomiska förluster. Att föreningen är en av parterna i Dansnät Sverige bidrar till att stärka danskonsten både i kommunen och regionen.

Verksamhetsstöd

Föreningen uppger att det verksamhetsstöd som de erhåller från Gävle kommun motsvarar ungefär de lönekostnader som föreningen har. Den mindre granskningen av teaterföreningar med tillsvidare tjänster i andra kommuner påvisar skillnader i det kommunala anslaget. Med motsvarande anslag per tillsvidareanställd jämförelsevis med Umeå teaterförening skulle det kommunala anslaget till Gävle teaterförening uppgå till 3 245 625 kr, vilket är en differens med 655 327 kr från aktuellt verksamhetsstöd.

Slutord

Vi ser att föreningen har vidtagit åtgärder för att hantera sin ekonomiska situation. Föreningen driver ett kontinuerligt arbete med att följa upp, analysera och söka nya vägar för att föra ekonomin i en positiv riktning. Den ekonomiska situationen är ej hållbar för framtiden, då föreningen inte har möjlighet att täcka upp förluster med sitt sparkapital alltför många år framöver.

Föreningen uppfyller aktuellt avtal. Dagens avtal mellan föreningen och kommunen räcker till 2021. Hösten 2021 ska ett nytt avtal vara klart. Stora förändringar i avtalet som innebär minskat utbud, är inte önskvärdt. Det skulle kräva drastisk förändring och nedskärning av utbudet för att detta skulle påverka det ekonomiska resultatet nämnvärt då personal- och teknikkostnader ligger kvar på samma nivå så länge inte utbudet minskas med mer än en tredjedel. Att Gävle kommun ger stöd till en verksamhet av bredd, kvalitet och kontinuitet bör ses som en styrka som ligger i linje med den kulturpolitiska visionen om ett hållbart kulturliv med hög kvalitet, och därför bör inte nästa avtal omfatta stora förändringar i föreningens uppdrag.

Denna rapport syftar till att undersöka möjligheter till samarbeten och lösningar som kan säkerställa Gävle teaters framtid ur ett ekonomiskt perspektiv. I dagsläget ser vi inte att en samlokalisering av producerande teaterföreningar som genomförbar, samt att det ger en liten besparing för Gävle

kommun och bidrar därmed inte heller till ökade intäkter eller ökat verksamhetsstöd till Gävle teaterförening.

Det vi kan konstatera med denna rapport är att det går att utläsa en positiv ekonomiska påverkan för 2019, i och med att föreningen erhöll extra medel från Kultur- och fritidsnämnden och om önskan är att bibehålla verksamheten i den omfattning som föreningen utför idag så är ett utökat verksamhetsbidrag det som säkerhetsställer föreningens verksamhet långsiktigt.

Vi ser även följande punkter för Gävle Teaterförening att arbeta vidare med:

- Undersöka om Gävle teater kan fungera som Vasaskolans tillfälliga samlingslokal under ombyggnation för kortsiktig intäkt.
- Undersöka möjligheten att friskolornas håller sina skol-/terminsavslutningar på Gävle Teater.
- Föra en dialog med Region Gävleborg för att stärka samarbetet gällande Dansnät Sverige och undersöka om att utveckla Regionens roll för att stödja verksamheten.